

# Tarkistuslista erityisopettajalle, esihenkilöille ja muulle opetus- ja ohjaushenkilöstölle

Tarkistuslistan avulla voit arvioida, miten omassa oppilaitoksessasi tai omassa työssäsi vahvaa tukea tarvitsevien erityinen tuki toteutuu – mikä toimii hyvin ja mitä olisi vielä hyvä kehittää. Tarkistuslista toimii myös yhteisen keskustelun avaajana ja kehittämistoimenpiteiden suunnittelun tukena.

## Esimerkki käyttömahdollisuuksista

Rastita ne kohdat, jotka mielestäsi toimivat. Perustele valintasi.

- Mistä tietää, että se toimii?
- Millaisia edellytyksiä on toteutunut? Mitä on tehty?

Puuttuvien kohtien kohdalla pohdi:

- Mikä sen tilanne on tällä hetkellä? Miksi se ei toteudu?
- Mitä tarkoittaa, että se toimisi? mistä tietää, että se toimii?
- Mitä pitäisi tehdä, jotta se toimisi? Mitä se edellyttää?
- Kuka, ketkä kehittäisivät? Miten? Milloin?

Keskustele yhdessä tiimisi kanssa tuloksista. Suunnitelkaa kehittämistoimet.

Tarkistuslista on tuotettu Euroopan unionin osarahoittamassa INKLU Kohti inklusiivista ammatillista koulutusta -ryhmähankkeessa ja julkaistu osana nettikirjasto Ernestiä: [www.ernesti.fi](http://www.ernesti.fi)

## Tarkistuslista

- ☐ Vahvista oppilaitoksen asennetta ja tahtotilaa siten, että jokaisella opiskelijalla on yhdenvertainen oikeus opiskella - johtaminen ratkaisee.
- ☐ Edistä opiskelijan osallisuutta ja toimijuutta omassa opiskelussaan ja opiskelijayhteisössä.
- ☐ Kartoita opiskelijan vahvuudet, tavoitteet, valmiudet, tuen tarpeet ja tukiverkosto järjestelmällisesti sekä kokoa tukiverkosto.
- ☐ Suunnittele, toteuta ja arvioi opiskelijan yksilöllinen opintopolku moniammatillisessa yhteistyössä opiskelijan, erityisopettajan, opetus- ja ohjaushenkilöstön, kotien sekä monialaisen verkoston kanssa.
- ☐ Mahdollista yksilölliset ja joustavat oppimisympäristöt, järjestelyt, ohjauksen ja opetuksen menetelmät sekä osaamisen arvioinnin tavat (tarvittaessa myös mukautus tai poikkeaminen).
- ☐ Tue ja rakenna yksilöllisiä ratkaisuja työelämässä oppimiseen sekä tee tiivistä yhteistyötä työpaikkojen kanssa.
- ☐ Varmista uraohjaus nivelvaiheissa ja koulutuksen aikana siten, että opiskelija saa tukea hakeutumiseensa, työllistymiseensä ja jatko-opintoihin siirtymiseensä yhdessä tukiverkoston kanssa.
- ☐ Selkeytä ja kehitä erityisopettajien sekä opetus- ja ohjaushenkilöstön vastuita, yhteistyötä ja osaamista.
- ☐ Kartoita monialaiset palveluverkostot ja tee yhteistyötä, joka tukee opiskelijan oppimista, hyvinvointia ja kuntoutumista.
- ☐ Rakenna ja ylläpidä yhteistyötä ammatillisten erityisoppilaitosten kanssa.